

Кафедра оперної підготовки та музичної режисури

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ РЕЖИСУРИ

Освітній ступінь	бакалавр	<table border="1"><tr><td>Курс</td><td>3</td></tr><tr><td>Семестр</td><td>6</td></tr></table>	Курс	3	Семестр	6						
Курс	3											
Семестр	6											
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво											
Освітньо-професійна програма	Музична режисура											
Статус	Обов'язкова	<table border="1"><tr><td>ECTS</td><td>3</td></tr><tr><td>Годин</td><td>90</td></tr><tr><td>Лекції</td><td>40</td></tr><tr><td>Семінари</td><td>20</td></tr><tr><td>Самостійна робота</td><td>50</td></tr></table>	ECTS	3	Годин	90	Лекції	40	Семінари	20	Самостійна робота	50
ECTS	3											
Годин	90											
Лекції	40											
Семінари	20											
Самостійна робота	50											
Форма контролю	залік											

Інформація про викладача

ПІБ	Ільченко Петро Іванович професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури, заслужений діяч мистецтв України, професор
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0001-8617-4228
e-mail	petro.ilchenko.54@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Історія світової режисури» є процес зародження розвитку та розгалуження режисури як важливої складової сценічного мистецтва.

Мета: опанування знаннями з головних етапів історії режисури як мистецтва, науки і професії, формування загального уявлення про основні напрями її розвитку, режисерські етапи і постаті, їхній вплив на театральну практику.

Завдання:

- опанування історичним процесом зародження і формуванням театральних напрямків режисури;
- вивчення теоретичних основ режисури різних періодів, напрямів, мистецьких епох, режисерських систем;
- оволодіння загальним різноманіттям світових театральних систем.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- основні історичні періоди розвитку режисури;
- теоретичні основи режисури різних періодів, напрямів, мистецьких епох, режисерських систем;

вміти:

- аналізувати і застосовувати у практичній діяльності режисерські засоби виразності, прийоми різних режисерських стилів, напрямів, мистецьких епох;
- використовувати набуті знання і навички у власній режисерській практичній діяльності.

На основі засвоєних знань та вмінь студенти повинні **володіти професійними компетенціями:**

- основними напрямками історичного розвитку режисури в контексті генези театрального мистецтва;
- основними методологіями аналізу режисерських засобів сценічної виразності, стилів, напрямків, мистецьких епох;
- здатністю транслювати набуті знання та вміння предмету режисури в мистецьку практику музичного театру.

Перелік тем

Тема 1. Предмет історії режисури, його мета і завдання.

Тема 2. Історичні форми режисури античності.

Тема 3. Історичні форми режисури Середньовіччя.

Тема 4. Розвиток режисури епохи Відродження.

Тема 5. Режисура придворного театру XVII ст.:

Тема 6. Формування режисури театру XVIII–XIX століття.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття

Навчальні ресурси

В опануванні знаннями з дисципліни «Історія світової режисури» використовуються навчально-методичні посібники, методичні поради для підготовки до семінарських занять; методичні матеріали для самостійної роботи студентів та інші матеріали інформаційних ресурсів наукових бібліотек вищих навчальних закладів спеціальної освіти та наукових бібліотек академічного спрямування, а також веб ресурси. Основні та додаткові матеріали до навчальної дисципліни надсилаються персонально електронною поштою, Viber, Messenger, Telegram.

Методи контролю**Поточний контроль:**

– *вербальний*: експрес-опитування, співбесіда, колоквиум, доповідь на семінарі, усна відповідь;

– *аналітичний*: аналіз доробку видатних майстрів режисури.

Підсумковий контроль:

– *вербальний*: усна відповідь;

– *аналітичний*: перевірка тестів, аналіз режисерських напрямків.

Система оцінювання**Семестр 6**

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Експрес-опитування	25
2.	Семінарські заняття	25
3.	Залік	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

90–100–А– відмінно – вичерпна і розгорнута відповідь на питання з аналізом сучасних літературних джерел, з посиланням на інноваційні технології, досвід провідних вітчизняних і зарубіжних митців. Демонстрація високого рівня виконання пошуково-дослідницьких завдань, навичок в аналізі режисерських систем

82–89–В– добре – ґрунтовна відповідь на питання з аналізом літературних джерел, творчого доробку провідних митців. Демонстрація якісного рівня виконання пошуково-дослідницьких завдань, навичок в аналізі режисерських систем

74–81–С– добре – повна відповідь на питання з посиланням на літературні джерела, творчий доробок провідних митців. Демонстрація достатнього рівня виконання пошуково-дослідницьких завдань, навичок в аналізі режисерських систем

64–73–D– задовільно – відповідь на питання в необхідному обсязі без посилань на літературні джерела і творчий доробок митців, окремі неточності, їх виправлення за

допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання пошуково-дослідницьких завдань, навичок в аналізі режисерських систем

60–63–Е– задовільно – відповідь на питання в мінімально допустимому обсязі, значні неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація граничного рівня виконання пошуково-дослідницьких завдань, навичок в аналізі режисерських систем

35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання) – відповідь на питання в недостатньому обсязі, грубі помилки, неспроможність їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація низького рівня виконання пошуково-дослідницьких завдань, недостатня сформованість навичок в аналізі режисерських систем

0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – відповідь на питання на рівні елементарного розпізнання, неможливість відтворення навчального матеріалу на репродуктивному рівні. Неспроможність виконання пошуково-дослідницьких завдань, відсутність навичок в аналізі режисерських систем

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для певної категорії студентів з особливими освітніми потребами.

12. Рекомендована література

Базова

1. Бобошко Ю. Режисер Лесь Курбас/Ю.Бобошко. – К., 1987.
2. Богдан Ступка: митець і людина/ Упор. М.Лабінський. – К.: Книга, 2009.
3. Брехт Б. Про мистецтво театру: збірка/ Б.Брехт. – К.: Мистецтво, 1977.
4. Василько В. Микола Садовський і його театр, - К., 1962.
5. Василько В. Фрагменти режисури. – К., 1967.
6. Веселовська Г.І. Мистецьке об'єднання «Березіль» – театр «Березіль» в архівних і музейних зібраннях України (до 100-річчя з дня створення) // Архіви України. - 2022. №1. - au.archives.gov.ua.

7. Веселовська Г.І. Футуристський театр у художньо-політичному просторі України // Художня культура. Актуальні проблеми .- Вип. 18 (1). К.: ІПСМ НАМ України, 2022 .- [issn: 1992-5514 \(Print\), e-ISSN: 2618-0987](#)
8. Веселовська Г.І. Концепт «мрії» в музичному театрі України //Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціокультурних викликів сучасності: матеріали між нар. наук.-практ. конф. Київ, 2-3 березня 2020 р. /Нац. муз. акад.. України ім. П.І. Чайковського; ред.-упоряд. О.В. Касьянова. – Київ, 2020. – С.13-12.
9. Вороний М. Театр і драма/ М. Вороний. – К., 1989.
10. Данченко С. Бесіди про театр/ С.Данченко. – К., 1999.
11. Даць І. В. Культурологічні виміри режисерської практики ХХ ст. в Україні (на прикладі методології Володимира Скляренка). //Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. 2022. № 2. С. 69–73.
12. Заболотна В.І. Амвросій Бучма. – К.: Мистецтво, 1984.
13. Золя Е. Натуралізм у театрі/ Е.Золя/ /Хрестоматія з теорії драми. – К., 1998.
14. Ільченко П.І. Культурно-історичні витоки національної музичної режисури в контексті української театральної-музичної культури // Вісник Київського Міжнародного університету/ 36. наук. статей. – Вип. 4. – К.: КиМУ, 2005. – С. 186-193.
15. Ільченко П.І. Постановки сучасної української опери в процесі підготовки режисера музичного театру// Часопис Національної музичної академії України. Науковий журнал. – К.: Видавничий центр НМАУ ім.. П.І.Чайковського, 2017, №2(35), с.60-67.
16. Ільченко П.І. Режисерський задум оперної вистави крізь призму сучасної театральної естетики// Українське музикознавство. Науковий журнал. Випуск 46. НМАУ ім.. П.І.Чайковського, 2020, с.45-57.
17. Кісін В. Режисура як мистецтво та професія/ В. Кісін. – К., 1999.
18. Клековкін О. Mise en scene / Марко Кропивницький: Режисерські лейтмотиви. Практичний коментар / ІПСМ НАМ України. — К.: Арт Економі, 2012.
19. Клековкін О. Theatrica/ Histrionia: Лексикон/ ІПСМ НАМ України/ О. Клековкін. – К.: Арт Економі, 2011. – 216 с.
20. Клековкін О. Theatrica / Антитеатр: Ідеї. Винаходи. Форми. Хронолексикон / ІПСМ НАМ України/ О. Клековкін. – К.: Арт Економі, 2012.
21. Клековкін О. Theatrica/ Архітектура драми: Історико-термінологічний конспект/ ІПСМ НАМ України/ О. Клековкін. – К.: Арт Економі, 2012.
22. Клековкін О. Theatrica/ Морфологія: Лексикон/ ІПСМ НАМ України/ О. Клековкін. – К.: Арт Економі, 2011.
23. Клековкін О. Theatrica/ Практика сцени: Лексикон/ ІПСМ НАМ України/ О.Клековкін. – К.: Арт Економі, 2010.
24. Клековкін О. Theatrica/ Старовинний театр у Європі від початків до кінця XVIII століття: Лексикон/ О. Клековкін. – К.: Арт Економі, 2009.
25. Клековкін О. Theatrica/ Українські старожитності. XVI–початок ХХ ст.: Матеріали до словника/ ІПСМ НАМ України/ О. Клековкін. – К.: Арт Економі, 2011.

26. Клековкін О. Theatrica: Лексикон/ ПСМ НАМ України/ О. Клековкін. – К.: «Фенікс», 2012.
27. Клековкін О. Античний театр: Навч. посібник./ О. Клековкін. – К.: Арт Економі, 2004.
28. Клековкін О. Античний театр: Навч. посібник. – 2-е вид., доп. і перероб./ О. Клековкін. – К.: Арт Економі, 2007.
29. Клековкін О. Блазні Господні: Нарис історії Біблійного театру: Навч. посібник/ О. Клековкін. – К.: Арт Економі, 2006.
30. Клековкін О. Історія режисури: уроки і забобони/ О. Клековкін// Український театр. – 2000. – № 1–2.
31. Клековкін О. Містерія у генезі театральних форм і сценічних жанрів: Навч. посібник. — К.: КДІТМ ім. І. К. Карпенка-Карого, 2001.
32. Клековкін О. Міф і реальність «аристотелівського» театру/ О. Клековкін// Мистецькі обрії: Альманах: Науково–теоретичні праці та публіцистика / АМ України. — К., 2006. – № 8–9.
33. Клековкін О. Мовчання спротиву/ О. Клековкін// Сучасні проблеми художньої освіти в Україні/ ПСМ. Збірн. наук. праць. – К., 2007. – Вип.3.
34. Клековкін О. Режисура як система/ О. Клековкін// Записки Наукового Товариства імені Шевченка. Праці театрознавчої комісії. – Львів, 2003. – Т. ССXLV.
35. Клековкін О. Режисура: ретроспектива професії/ О. Клековкін// Український театр. – 2002. – № 4–5.
36. Клековкін О. Розщеплення історії/ О. Клековкін// Науковий вісник КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка–Карого. – К., 2008.
37. Клековкін О. Сакральний театр: Генеза. Форми. Поетика: Монографія/ О. Клековкін. – К.: Арт Економі, 2002.
38. Клековкін О. Система/ О. Клековкін// Український театр. – 1997. – № 1.
39. Клековкін О. Театр: форми і реформи/ О. Клековкін // Мистецтвознавство України. Зб. наук. праць. – К., 2008. – Вип. 10.
40. Коломієць Р. Франківці/ Р. Коломієць. – К.: Факт, 1995.
41. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього/ Н. Корнієнко. – К., 1998.
42. Крег Г. Про мистецтво театру/ Г. Крег. – К., 1974.
43. Лесь Курбас. Молодий театр/ Курбас Лесь. – К., 1991.
44. Лесь Курбас. Спогади сучасників/ Курбас Лесь. – К., 1969.
45. Пацунов В. Станіславський у ХХІ столітті: Культ? Міф? Чи реальність? – К., 2011.
46. Пацунов В. Театральна вертикаль. – К., 2003.
47. Саксаганський П. Думки про театр. – 1955.
48. Тобілевич Б. Панас Карпович Саксаганський/ Б. Тобілевич. – К., 1957.
49. Тобілевич С. Корифеї українського театру. – К., 1947.
50. Чайковський Д. Шляхи розвитку режисури як професії. Навч. посібник/ Д. Чайковський. – Львів, 1997.

Додаткова

51. Акторська майстерність корифеїв: Зб. — К., 1973.
52. Верхацький М. Дні і праця. Листування. Спогади сучасників/ М. Верхацький. — К., 2004.
53. Вітковський В. В. Режисура пластично-хореографічного рішення образу героїні в моноопері Людмили Юріної «Леді Лазарус»//Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціокультурних викликів сучасності: матеріали між нар. наук.-практ. конф. Київ, 2-3 березня 2020 р. /Нац. муз. акад. України ім. П.І. Чайковського; ред.-упоряд. О.В. Касьянова. — Київ, 2020. — С.124-131.
54. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер/ Є. Гротовський. — Львів, 1999.
55. Коломієць Р. Театр Саксаганського і Карпенка-Карого/ Р. Коломієць. — К., 1984.
56. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз)/Н. Корнієнко. — К., 2000.
57. Кропивницький М. Збірник статей, спогадів і матеріалів/ М.Кропивницький. — К.: Мистецтво, 1955.
58. Л. та Н. Новоселецькі. Ольга Кусенко/ Л. та Н. Новоселецькі. — К.: Мистецтво, 1983.
59. Лесь Курбас у театральній діяльності, в оцінках сучасників, документи: Зб. — Балтимор-Торонто, 1989.
60. Лесь Курбас. Березіль: Із творчої спадщини: Зб. — К., 1988.
61. Лесь Курбас. Філософія театру: Зб. — К., 2001.
62. Лесь Курбас: Спогади сучасників. — К., 1969.
63. Марія Заньковецька. Легенда української сцени. — К.: Бібліотека українця, 1998.
64. Мельниченко В. Майстер (Богдан Ступка)/ В.Мельниченко. — К.: Либідь, 2005.
65. Нариси з історії театального мистецтва України ХХ століття. — К.: Інтертехнологія, 2006.
66. Овруцька І. Віктор Добровольський/ І. Овруцька. — К.: Мистецтво, 1986.
67. Паві П. Словник театру/ П. Паві// Наук. ред. О. Клековкін. — Львів, 2006.
68. Піскатор Е. Політичний театр/ Е. Піскатор. — Харків-Київ, 1932.
69. Піскун І. М.Л. Кропивницький — організатор, режисер, актор українського театру/ І.Піскун. — К.: Книжкова палата України, 2000.
70. Про мистецтво режисера/ Упоряд. В.Довбищенко. — К., 1948.
71. Чорній С. Карпенко-Карий і театр/ С.Чорній. — К.: Український вільний університет. Мюнхен — Нью-Йорк, 1978.
72. Юра Г. Моє життя. Спогади. Статті/ Г. Юра. — К., 1987.

13. Інформаційні ресурси

Теле- та відеOVERSII драматичних, музично-драматичних, оперно-балетних вистав видатних постатей світового театру минулого та сучасності.

